

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๒๖/๒๕๔๗

พนักงานอัยการจังหวัดมุกดาหาร
นายเจริญ มุกดาไทยวิวัฒน์

โจทก์
จำเลย

ป.วิ.อ. มาตรา ๑๒๑

พ.ร.บ.จัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ.๒๕๓๙ มาตรา ๒๖, ๓๐, ๔๗

พ.ร.บ.ยาสูบ พ.ศ.๒๕๐๙ มาตรา ๒๓

ความผิดตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และความผิดตามพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ เป็นความผิดอาญาต่อแผ่นดิน เจ้าพนักงานย่อมมีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดและพนักงานสอบสวนก็มีอำนาจทำการสอบสวนได้ ไม่ว่าจะมีส่วนเสียหายร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษผู้กระทำความผิดหรือไม่ แม้จะวินิจฉัยว่าการมอบอำนาจให้ร้องทุกข์ไม่ชอบด้วยกฎหมายก็ไม่ส่งผลทำให้การดำเนินคดีนี้แก่จำเลยไม่ชอบด้วยกฎหมาย อุทธรณ์ของจำเลยในปัญหาดังกล่าวจึงไม่เป็นสาระแก่คดีอันควรได้รับการวินิจฉัย

ศาลจังหวัดมุกดาหารดำเนินการสืบพยานหลักฐานของโจทก์ตามคำขอของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๔๗ วรรคสอง เมื่อศาลจังหวัดมุกดาหารเห็นสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมย่อมมีอำนาจอนุญาตให้โจทก์ยื่นบัญชีระบุพยานเพิ่มเติมและสืบพยานเพิ่มเติมตามมาตรา ๒๖ และ ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และข้อกำหนดคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อ ๔๕

พระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ มาตรา ๒๓ ที่ให้อำนาจอธิบดีกรมสรรพสามิตออกประกาศเพื่อกำหนดราคายาสูบชนิดบุหรี่ยี่ห้อตราเพื่อใช้เป็นมูลค่าในการคำนวณค่าแสตมป์ยาสูบ ตามมาตรา ๕ ตรี แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว มิได้บังคับให้ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา ดังนี้ แม้ประกาศกรมสรรพสามิตจะมีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาก็มีผลใช้บังคับในการนำไปคำนวณค่าปรับได้

โจทก์ฟ้องว่า โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง ผู้เสียหายเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้า สลากของบุหรี่ยี่ห้อกรองทิพย์ เป็นใบสลากประกอบด้วยอักษรไทยคำว่า "รยส" อยู่ในกรอบรูปวงกลม อักษรโรมันคำว่า "KRONGTHIP" "FILTER" อักษรไทยคำว่า "กรองทิพย์" "บุหรี่ยี่ห้อกรอง" "คำเตือนการสูบบุหรี่" เลขไทย "๙๐" เลขอาระบิก "๙๐" และ "๒๐" ซึ่งได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าไว้ในราชอาณาจักรในจำพวกสินค้าที่ ๔๕ ประเภทบุหรี่ยี่ห้อตรา เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๔๒ เวลากลางวัน จำเลยได้กระทำความผิดต่อกฎหมายหลายกรรมต่างกัน กล่าวคือ จำเลยมีไว้เพื่อจำหน่ายและเสนอจำหน่ายแก่ประชาชนทั่วไปซึ่งสินค้าประเภทบุหรี่ยี่ห้อตรา ที่มี

เครื่องหมายการค้าปลอมเครื่องหมายการค้าของผู้เสียหายดังกล่าวจำนวน ๖๑๙ ซอง โดยจำเลยรู้อยู่แล้วว่า บุหรี่ซิกาแรตดังกล่าวเป็นสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าปลอมเครื่องหมายการค้าของผู้เสียหาย อันเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย และจำเลยซึ่งไม่ได้รับอนุญาตประกอบอุตสาหกรรมยาสูบ ได้มีไว้เพื่อขายซึ่งบุหรี่ยี่ห้อตราครองทิพย์ ๙๐ จำนวน ๖๑๙ ซอง อันเป็นยาสูบตามกฎหมาย น้ำหนักรวม ๑๒,๓๘๐ กรัม อันเป็นการมีไว้ในครอบครองซึ่งยาสูบที่มีได้ปิดแสตมป์ยาสูบเกินกว่า ๕๐๐ กรัม คิดเป็นราคา ๑๒,๓๘๐ บาท โดยยาสูบดังกล่าวมิได้ปิดแสตมป์ยาสูบตามพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ ซึ่งจะต้องปิดแสตมป์ยาสูบตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ ๒๓ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๐ ออกตามความในพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ กำหนดให้ปิดแสตมป์ยาสูบเป็นจำนวน รวม ๘,๖๖๖ บาท โดยฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔, ๑๐๘, ๑๑๐, ๑๑๕ พระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ มาตรา ๔, ๑๙, ๒๔, ๔๔, ๔๙, ๕๐ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒, ๓๓, ๙๑ ระเบียบวิธีซิกาแรตของกลางเป็นของกรมสรรพสามิต และนับโทษจำเลยคดีนี้ต่อจากโทษในคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๔๙๓/๒๕๔๒ของศาลจังหวัดมุกดาหารด้วย

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๑๐(๑) ประกอบด้วยมาตรา ๑๐๘ พระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ มาตรา ๑๙, ๒๔, ๔๔, ๔๙ และ ๕๐ การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ ความผิดตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ ให้จำคุก ๒ ปี และปรับ ๑๕๐,๐๐๐ บาท กระทงหนึ่ง ส่วนความผิดตามพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ นั้น การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ มาตรา ๕๐ ประกอบด้วยมาตรา ๒๔ ฐานมีไว้เพื่อขายยาสูบที่มีได้ปิดแสตมป์ยาสูบซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ ให้ปรับ ๑๒๙,๙๙๐ บาท อีกกระทงหนึ่ง รวมโทษทุกกระทงความผิดเป็นจำคุก ๒ ปี และปรับ ๒๗๙,๙๙๐ บาท พิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดีประกอบกับไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน จึงเห็นสมควรให้โอกาสจำเลยกลับตัวต่อไปโทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๒ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ หากจำเลยไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙ และ ๓๐ ระเบียบวิธีซิกาแรตของกลางเป็นของกรมสรรพสามิต ส่วนที่โจทก์ขอให้ปรับโทษจำเลยคดีนี้ต่อจากโทษในคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๔๙๓/๒๕๔๒ ของศาลจังหวัดมุกดาหารนั้น ไม่ปรากฏว่าศาลจังหวัดมุกดาหารได้มีคำพิพากษาดังกล่าวแล้ว จึงไม่อาจนับโทษต่อให้ได้ ยกคำขอส่วนนี้ของโจทก์เสีย

จำเลยอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา

ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศวินิจฉัยว่า "พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้เป็นที่ยุติในเบื้องต้นว่า ตามวันเวลาและสถานที่เกิดเหตุในคำฟ้อง นายนิยม ดีดวงพันธ์ เจ้าพนักงาน

สรรพสามิต ๔ จำลิสืบตำรวจพิภพ พิมพ์สมแดง กับพวกร่วมกันจับจำเลยพร้อมกับยึดได้บุหรี่ที่มีเครื่องหมายการค้าปลอมเครื่องหมายการค้าของโรงงานยาสูบ กระทรวงการคลังจำนวน ๖๑๙ ซองและเป็นบุหรี่ที่มีได้ปิดแสตมป์ยาสูบ ส่วนของเครื่องหมายการค้าปลอมที่แตกต่างจากเครื่องหมายการค้าที่แท้จริงของโรงงานยาสูบมีรายละเอียดดังนี้ ข้อความบนซองของคำว่า "รยส" จะมีเส้นที่ต่ำกว่า คำเตือนข้างซองของโรงงานยาสูบจะมีประมาณ ๑๐ แบบ ไม่ใช่แบบเดียวตามข้างซองบุหรี่ของกลาง สายคาดสีแดงที่ซองบุหรี่ของโรงงานยาสูบจะมีลายน้ำ กว้างประมาณ ๒ มิลลิเมตร ตามมาตรฐานไม่ใช่ตามแบบบุหรี่ของกลาง ข้อความที่ซองบุหรีที่ว่า "ชำระค่าอากรแสตมป์ยาสูบแล้ว" และเครื่องหมายกวางยุคักดิ์ที่อยู่ด้านบนข้อความดังกล่าวของโรงงานยาสูบชัดเจนกว่าซองบุหรีของกลางด้านข้างซองบุหรีของโรงงานยาสูบจะเขียนว่า "THAILAND TOBACCO MONOPOLY" แต่ซองบุหรีของกลางเขียนว่า "THAILAND TOBACCO MONOPOLY" เลข "๒๐" และคำว่า "FILTER" ข้างซองบุหรีของโรงงานยาสูบ จะเป็นตัวหนากว่าของปลอม ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยในประการแรกมีว่า จำเลยมีเจตนากระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่... ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่า จำเลยมีเจตนากระทำความผิดตามฟ้อง อุทธรณ์ของจำเลยในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

อุทธรณ์ของจำเลยในประการที่สองมีว่า หนังสือมอบอำนาจให้ร้องทุกข์ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๖ ไม่ได้ปิดอากรแสตมป์ การมอบอำนาจให้ร้องทุกข์คดีนี้จึงไม่ชอบนั้น เห็นว่าความผิดตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และความผิดตามพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ เป็นความผิดอาญาต่อแผ่นดินเจ้าพนักงานย่อมมีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดและพนักงานสอบสวนก็มีอำนาจทำการสอบสวนได้ ไม่ว่าจะมิใช่เสียหรือร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษผู้กระทำความผิดหรือไม่ เมื่อการดำเนินคดีนี้มีใช้การดำเนินคดีอาญาความผิดต่อส่วนตัว จึงมีต้องมีการร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีอาญาแก่จำเลย ดังนี้แม้จะวินิจฉัยว่าการมอบอำนาจให้ร้องทุกข์คดีนี้ไม่ชอบด้วยกฎหมายดังที่จำเลยอุทธรณ์ก็หาไม่ผลทำให้การดำเนินคดีนี้แก่จำเลยไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใดไม่ ข้ออุทธรณ์ของจำเลยดังกล่าวจึงไม่เป็นสาระแก่คดีอันควรได้รับการวินิจฉัยศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศไม่รับวินิจฉัย

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยในประการที่สามมีว่า การที่ศาลจังหวัดมุกดาหารอนุญาตให้โจทก์ยื่นบัญชีระบุพยานเพิ่มเติมและสืบพยานเพิ่มเติมเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยชอบหรือไม่ เห็นว่า คดีนี้ศาลจังหวัดมุกดาหารดำเนินการสืบพยานหลักฐานของโจทก์ตามคำขอของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศพ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๔๗ วรรคสอง เมื่อศาลจังหวัดมุกดาหารเห็นสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมย่อมมีอำนาจอนุญาตให้โจทก์ยื่นบัญชีระบุพยานเพิ่มเติมและสืบพยานเพิ่มเติม ตามมาตรา ๒๖ และ ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และข้อกำหนดคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อ ๔๕ อุทธรณ์ของจำเลยในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยในประการที่สี่มีว่า ประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง การกำหนดราคายาสูบเพื่อประโยชน์ในการคำนวณค่าปรับ ไม่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาจะนำมาใช้คำนวณค่าปรับได้

หรือไม่ เห็นว่า ประกาศกรมสรรพสามิตดังกล่าวเป็นการประกาศของอธิบดีกรมสรรพสามิตตาม พระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ มาตรา ๒๓ เพื่อกำหนดราคายาสูบชนิดบุหรี่ซิการ์แรตเพื่อใช้เป็นมูลค่าใน

การคำนวณค่าแสตมป์ยาสูบตามมาตรา ๕ ตรี แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งบทบัญญัติมาตรา ๒๓ ดังกล่าว มิได้บังคับให้ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา ดังนี้ แม้ประกาศกรมสรรพสามิตนี้จะมีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาก็มีผลใช้บังคับในการนำไปคำนวณค่าปรับได้ อุทธรณ์ข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้น"

พิพากษาแก้เป็นว่า สำหรับความผิดตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐๐(๑) ประกอบมาตรา ๑๐๘ ให้วางโทษจำเลยจำคุก ๖ เดือน และปรับ ๕๐,๐๐๐ บาท เมื่อรวมโทษตาม พระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ แล้ว เป็นจำคุก ๖ เดือน และปรับ ๑๗๙,๙๙๐ บาท ลดโทษให้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ หนึ่งในสี่ คงจำคุก ๔ เดือน ๑๕ วันและปรับ ๑๓๔,๙๙๒.๕๐ บาท โทษจำคุกคงให้ รอกการลงโทษไว้ตามกำหนดเดิม นอกจากนี้แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง

(ไชยวัฒน์ สัตยาประเสริฐ - เสริมศักดิ์ ผลัดธนะ - ประชา ประสงค์จรรยา)

หมายเหตุ

พนักงานอัยการจะยื่นฟ้องคดีอาญาได้ จะต้องมีการสอบสวนในความผิดนั้นก่อนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐ ซึ่งการสอบสวนจะเกิดขึ้นได้จะต้องมีการเริ่มต้นคดี ในกรณีความผิดต่อ ส่วนตัว มาตรา ๑๒๑ วรรคสอง ให้เริ่มต้นคดีโดยมีคำร้องทุกข์ ส่วนความผิดต่อแผ่นดินจะเริ่มต้นด้วยคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษก็ได้แม้จะไม่มีคำร้องทุกข์ก็ต้องมีคำกล่าวโทษ พนักงานสอบสวนคงจะทำการสอบสวน โดยไม่มีคำกล่าวโทษไม่ได้ดังจะเห็นได้จากมาตรา ๑๒๗ ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๒๓ ถึง ๑๒๖ ว่าด้วยคำ ร้องทุกข์มาบังคับกับเรื่องคำกล่าวโทษโดยอนุโลม